

Argentín–német mozgásszínház és német monodráma szerb csomagolásban a nyitrai fesztiválon

Az argentin Constanza Macras több német színház és színházi csoportosulás koprodukciójában készült Hírnév Bombayben című különös mozgásszínháza a dél-amerikai és indiai szórakoztatóipar gondolkodásmódját és formai perverzióit használta ki a világ pillanatnyi állapotának lábjegyzetelésére. Argentín–német mozgásszínház és német monodráma szerb csomagolásban a nyitrai fesztiválon

Az argentin Constanza Macras több német színház és színházi csoportosulás koprodukciójában készült Hírnév Bombayben című különös mozgásszínháza a dél-amerikai és indiai szórakoztatóipar gondolkodásmódját és formai perverzióit használta ki a világ pillanatnyi állapotának lábjegyzetelésére. Az idegenség egyszerre jelent harsányságot és bizonytalan téblábolást ebben a koncepcióban. A kosztümök féktelen ízléstelensége, a kultúrák gátlástalan összemossa, a személyesség szemrebbenés nélküli kiárusítása, az egzotikus dalok és zenék kíméletlen musicalesítése egyaránt a tömegkultúra nyugtalanító felidézését szolgálja. Az előadás vezérfonala a szégyentelenség, hiszen a reklámok, a showbiznisz, a szappanoperák, vagyis a termékként való működés világába mégis beszüremlik a személyes, a magánszféra intimitása. Az előadás sajátossága az élettörmelékek hirtelen, kontextus nélküli felvillanásai és az alig artikulált, zavart színpadi jelenlét. Zsidó, arab, spanyol, skandináv, német előadók és problémák kavarnak a színpadon. Mûmosolyok és valódi testek mondanak egymásnak ellent, és igázzák le egymást változó eredménnyel. Az előadásnak minden hitelessége, meghökkentő véleménye, dacos amorfsága ellenére pénzszága van, s ezzel mintha maga is a szórakoztatóipar határán belülről renitenskedne.

A Belgrádi Dráma Színház a német Albert Ostermaier monodrámáját, az Üzletelést hozta el a fesztiválra Anja Suša rendezésében. A néző egy haldokló brókert hallgat közel másfél órán keresztül. A szereplő saját szemében valóban hős, hiszen sebezhetetlennek hitte magát mostanáig. Az élet harcmező, a tőzsdézés vallási szertartás. Röpködnek az üzleti élet szakszavai, minden a kereskedelem szabályai szerint működik, de már a szövegben is sok utalás van a természetre, arra a szabályozhatatlan világra, mely metaforikusan a bróker életét is kioltja. Egy gyerekkori emlék darazsa zümmögi szét a férfi monoton magabiztosságát. Ivan Tomic fegyelmezett, mégis dinamikus alakítása, az elfojtások és sótlan örömek keverékével kiszámíthatóan bár, de nagyon kultiváltan és követhetően mutat meg egy léthelyzetet. A profik agyát valami mérhetetlen naivitással mutatják be a szerb alkotók. Téréségünk színházai szokás szerint gyakran a legtechnicizáltabb világba is visszacsempészik a poétikus hangulatot, de többnyire ez a készítés önmaga paródiájává válik.

A társadalmi színház lehetőségeit a fő program mellett egy négy előadásból álló felolvasószínházi sorozat is feltérképezte (Jan Šimko dramaturgi levezénylésében). Szombaton a zsolnai Eduard Kudláe koncepciójában hangzott el az argentin-spanyol Rodrigo García provokatív szövege, a Vettem az Ikeában egy lapátot, hogy megássam a síromat. A rendező egy mindennel elégedetlen ember dühödt, összefüggéstelenül utálkozó monológjává gyúrta össze az eredetileg több személyre bontott szöveget. A gyűlölködés mint életmód, mint túlélési stratégia a szupermarketek, a turizmus, a kulturális paralízáltság, az elüzletiesedettség iszonyú világában. Démonian utálatos minden. Pablo Picasso, Marilyn Monroe, Gandhi, Maradona, Andy Warhol és még negyven személy került föl az indulat főpapjának listájára, melyen az emberiség „legki...szottabb rohadékai” szerepelnek.

Vasárnap az éjszaki Tiit Ojasoonak nem sikerült megbirkóznia a Jan Ritsema–Bojana Cvejic szerzőpáros Kőolajvezeték, kivitelezési terv című szövegével. A szerzők szombati előadásukkal

Írta: Új Szó

2005. szeptember 30. péntek - Módosítás: 2005. szeptember 30. péntek

bizonyították, hogy nekik sincs kulcsuk saját szövegeikhez. A Kaszpi-tengeren keresztül vezetendő kőolajvezeték építésével fölvetődő problémák teljesen áttekinthetetlen asszociációkra készítették a szerzőket.

Hétfőn a német Marold Langer-Philippsen saját szövegét, az Új szegénységet állította (felolvasó)színpadra. A darab a „problémaérzékeny” stúdióbeszélgetéseket parodizálja, a szegénység témáját ködösítve. Különböző szférák szélhámosai beszélnek: a vállalkozó, aki a kertitörpe-kultúra szponzori rendszerének kiépítésén fáradozik, egy civil szervezet aktivistája, aki az Ősök program beindítását szorgalmazza, a munkanélküliből guruvá vedlett blöffmester és a használhatatlan tanácsokat adó tanácsadó cégek szakembere.

Kedden a lengyel Agnieszka Olsten mutatta be a német Rimini Protokoll színházi csoport Sabenálás című dokumentumdrámáját. A belga Sabena Airlines cég csődjének története a volt alkalmazottakkal készített interjúkból bontakozik ki. Az eredeti előadást hét volt alkalmazott játszotta. Egyfajta új naturalizmus bontakozik ki a szövegekből, mely szerint a valóság nyers, és színpadon is meg tud annak maradni. A fesztiválon viszont ennek eddig csak a cáfolatát lehetett látni, kivéve azokat az alkotókat, akik artisztikusan voltak brutálisak, színházi eszközökkel formálták a talált témát.

FORGÁCS MIKLÓS